

Actie- en uitvoeringsplan eenzaamheid gemeente Venray

oktober 2021

Gemeente Venray 

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Witte vlek en toegevoegde waarde actieplan eenzaamheid
3. Doelstellingen
4. Nulmeting
5. Samenwerkingsverbanden
6. Monitoring en evaluatie
7. Communicatie
8. Tijdspad
9. Bijlage 1: Uitvoeringsplan
10. Bijlage 2: Resultaten enquête eenzaamheid

1 Inleiding

In het Coalitieakkoord en het collegeprogramma "Een gezonde toekomst voor Venray" 2018-2022 is eenzaamheid (respectievelijk "voorkomen van eenzaamheid ouderen" en "opstellen actieplan eenzaamheid") een speerpunt. Vanuit het thema "Inclusieve samenleving" worden vier activiteiten genoemd door het college die in deze collegeperiode zullen worden opgepakt. Naast het invulling geven aan het VN-verdrag handicap, invulling geven aan het COC-convenant, door ontwikkelen "Venray Dementievriendelijk" wordt het opstellen van een actieplan eenzaamheid genoemd.

Door de adviesraad Sociaal Domein van de gemeente Venray is tevens het opstellen van een actieplan eenzaamheid als thema gekozen. Vanuit deze gezamenlijke doelstelling is een werkgroep geformeerd welke bestaat uit twee beleidsmedewerkers vanuit de gemeente Venray, twee leden vanuit de adviesraad Sociaal Domein gemeente Venray en een ervaringsdeskundige eenzaamheid welke aangedragen is vanuit de adviesraad. De projectgroep werd ondersteund door een adviseur/procesbegeleider "Een Tegen Eenzaamheid" i.o.v. VWS vanuit Movisie.

In de gemeente Venray heeft 46% van de volwassenen te maken met eenzaamheid. 4% heeft te maken heeft met ernstige eenzaamheid. Dit blijkt uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen van de GGD uit 2020. Hiervan voelt 28% zich emotioneel eenzaam en 31% sociaal eenzaam. Uit een verdiepend onderzoek¹ bij jong volwassenen (17-30 jaar) in Limburg blijkt dat van de jongvolwassenen 38% sociale eenzaamheid ervaart en 34% emotionele eenzaamheid. Sociale eenzaamheid is eenzaamheid door een gebrek aan een sociaal netwerk zoals bijvoorbeeld vrienden, familie en burens. Emotionele eenzaamheid is eenzaamheid door het missen van een intieme band met iemand, zoals een goede vriend of een partner.

In de Wmo staat het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie centraal. Als mensen vereenzamen, komen zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie onder druk te staan. Als door vereenzaming psychosociale problemen ontstaan, is het dan ook belangrijk dat signalen die daarop wijzen opgevangen worden en mensen zo vroeg mogelijk passende ondersteuning ontvangen.

Het is dan ook aannemelijk dat er door eenzaamheid en sociale verwaarlozing een onevenredig groot gebruik gemaakt wordt van gezondheidsvoorzieningen die hier niet voor gemaakt zijn, erg kostbaar zijn en wat kwalitatief niet aansluit bij de problemen. De Kadernota Sociaal Domein van de gemeente Venray onderstreept dit: de gemeente wil de nadruk leggen op de omgeving van de inwoners en hun sociale basisinfrastructuur. De omgeving bestaat uit alle voorzieningen waar inwoners gebruik van kunnen maken zonder dat ze een doorverwijzing of indicatie nodig hebben, voorbeelden hiervan zijn de bibliotheek, maatschappelijk werk, het verenigingsleven en vrijwilligers.

Het aanpakken van het thema eenzaamheid is daarom passend binnen de context van de Wmo (preventie en ondersteuning). Daarnaast wordt door de aanpak van eenzaamheid op de lange

¹ onderzoek door Jenske Leendertse (Masterstudents Health Education and Promotion) van de Universiteit Maastricht gedurende de periode mei-juni 2019, onder begeleiding van Francine Schneider (Maastricht University) en Femke Hamers (GGD Limburg-Noord).

termijn duurdere zorg bespaard. Inzetten op het versterken van de omgeving gebeurt vanuit preventief oogpunt. Hoe sterker de omgeving is, hoe minder snel mensen een beroep doen op professionele ondersteuning. Dit kan door voorzieningen te realiseren, maar ook door duurzame verbindingen en een gezonde leefomgeving te maken.

Bij het terugdringen van eenzaamheid is het belangrijk om niet alleen in te zetten op het verminderen van eenzaamheidsgevoelens, maar ook op het voorkomen van eenzaamheid. Met een aanpak gericht op het voorkomen van eenzaamheid valt volgens deskundigen meer winst te behalen dan door een aanpak gericht op het verminderen van eenzaamheid. Het is van groot belang tijdig vereenzaming te signaleren, omdat de mogelijkheden om de situatie te verbeteren het grootst zijn als er in een vroeg stadium ondersteuning geboden wordt.

De gemeente Venray heeft een groot aanbod van initiatieven die met name bedoeld zijn om eenzaamheid te verminderen. Maar hoe verhouden deze zich tot elkaar, is het aanbod voldoende en wat wordt er gedaan om eenzaamheid te voorkomen? Op dit moment lopen er drie projecten in Venray die zich richten op de aanpak van eenzaamheid en die zich bezig houden met bovenstaande vragen. Deze drie projecten spelen zich af op sub-regionaal, provinciaal en landelijk niveau.

Subregionaal

Samen tegen eenzaamheid, de gezondste regio heeft als uitdaging "Hoe kunnen we de eenzaamheid onder ouderen in de regio verder verkleinen? De doelen die zijn gesteld zijn als eerste om een heldere definitiestelling van eenzaamheid te definiëren en als tweede om inzicht in de behoefte van de eenzame ouderen te verstrekken en als laatste om alle initiatieven en interventies in de regio Horst/Venray om eenzaamheid tegen te gaan te inventariseren en met elkaar te verbinden. De doelgroep is met name de ouderen, maar gaande weg het proces wordt er steeds meer breder gekeken naar eenzaamheid onder alle leeftijdscategorieën. De gemeente Venray participeert in deze aanpak als een van de betrokken samenwerkingspartners.

Provinciaal

Samen tegen eenzaamheid van de KBO Limburg heeft als doel dat er in de gemeente een toegankelijke, betrouwbare en stabiele structuur komt waar senioren die steun zoeken voor hun eenzaamheidsproblematiek terecht kunnen en waar de opvolging van hun verzoek om steun goed georganiseerd is.

Bij het ontwikkelen van een steunstructuur voor de aanpak van eenzaamheid is het niet nodig om vanaf nul te beginnen. Er gebeurt immers al heel veel in de gemeente. Een belangrijk doel in het project is dan ook om goed in beeld te krijgen wat er allemaal gebeurt op het gebied van eenzaamheidsbestrijding. Alle initiatieven, van lokaal tot provinciaal, zullen in kaart worden gebracht.

Er wordt actief meegedacht in de lokale aanpak, zo is een vertegenwoordiger van de KBO aangesloten bij de werkgroep "Samen tegen eenzaamheid" van Samen voor de Gezondste Regio. Daarnaast zet dit initiatief zich in om lokale senioren en seniorenverenigingen te betrekken bij de lokale aanpak.

KBO Limburg beschikt over opgeleide ouderenadviseurs (vrijwilligers), die extra ondersteund en ingezet kunnen gaan worden. Zij zullen van KBO Limburg extra training ontvangen op het gebied van eenzaamheidsproblematiek. Onderwerpen: Wat is eenzaamheid en welke soorten zijn er? Hoe signaleer ik eenzaamheid? Hoe ga ik het gesprek aan over eenzaamheid?

De ouderenadviseurs kunnen verschillende rollen spelen in de aanpak van eenzaamheid.

- Het opvolgen van signalen die binnenkomen via de steunstructuur
- Het hebben van een signaleringsfunctie binnen hun eigen netwerk
- Het doen van preventieve huisbezoeken.

Preventieve huisbezoeken worden gezien als een belangrijk middel om kwetsbaarheid in beeld te krijgen. Ook geeft het de mogelijkheid om te ontdekken wat de kracht van ouderen is, welke ambities ze eventueel koesteren en welke bijdrage ze nog graag aan hun omgeving en mogelijk de samenleving zouden willen geven.

Een signaleringsprotocol behoort tot de mogelijkheden. Daarnaast is de KBO in staat en bereid om, als het nodig is, extra vrijwilligers te werven en te trainen.

De gemeente Venray en "samen tegen eenzaamheid" van KBO Limburg hebben een samenwerkingsconvenant afgesloten.

Landelijk

Het landelijk actieprogramma één tegen eenzaamheid heeft als doel eenzaamheid te doorbreken door:

1. Het signaleren en bespreekbaar maken van eenzaamheid
2. Het doorbreken en duurzaam aanpakken van eenzaamheid

Hiervoor zijn er landelijk 5 pijlers benoemd die de start zijn van de lokale aanpak tegen eenzaamheid. Met deze pijlers, richten lokale partijen een duurzame aanpak in waarin iedereen verantwoordelijkheid neemt. Eén tegen eenzaamheid. De 5 pijlers maken het mogelijk om aanpakken te vergelijken en van elkaar te leren. Tegelijkertijd laten ze genoeg ruimte open voor een lokale invulling, passend bij de lokale situatie. De vijf pijlers zijn:

1. Bestuurlijk commitment
2. Creëer een sterk netwerk
3. Betrek mensen, eenzamen zelf
4. Werk aan duurzaam aanpakken
5. Monitoring en evaluatie

De gemeente Venray heeft zich aangesloten bij het landelijk actieprogramma één tegen eenzaamheid. Met de vijf pijlers van de landelijke aanpak en de sub-regionale/provinciale aanpak samen hebben we een zeer complete aanpak in Venray.

Wat hebben deze drie aanpakken nu gemeenschappelijk en waar zit het onderscheid:

	Definitie	Inzicht in behoeften	Alle initiatieven inventariseren	Methodische aanpak	Netwerk-structuur met signalerings-protocol en commitment
Samen tegen eenzaamheid De gezondste regio	X	X	X		
Samen tegen eenzaamheid KBO Limburg		x	x	x	x
Eén tegen eenzaamheid		x			x

De vraag wat eenzaamheid is wordt vanuit andere initiatieven al onderzocht. Eenzaamheid volledig oplossen en uitbannen is echter een utopie. Eenzaamheid hoort bij het leven en laat zich niet altijd oplossen. We zullen dus altijd een klein percentage eenzaamheid moeten accepteren. Dit sluit ook aan bij de denkwijze van positieve gezondheid: gezondheid bestaat uit méér dan 'niet ziek zijn' en richt zich op mensen zelf, op hun veerkracht, op wat hun leven betekenisvol maakt.

Eenzaamheid heeft te maken met het ontbreken van betekenisvolle relaties; niet het aantal relaties, maar de betekenis die iemand daaraan geeft, is van belang. Dat je een heleboel mensen kent, zegt niets over de kwaliteit van die relaties. Je kunt je eenzaam voelen ondanks een partner of een brede vriendenkring. Echter, door de maatregelen n.a.v. Covid-19 ervaren we ook een gemis aan fysieke contacten, een praatje op straat. Dit gemis versterkt het latente gevoel van eenzaamheid wat maakt dat de kans op sociale eenzaamheid vergroot. Eenzaamheid is niet op te lossen met activiteiten. Activiteiten is wel een middel om menselijk contact te maken, het sociale leven doet er toe. Het ontbreken van een sociaal leven maakt ook eenzaam. De sociale druk om mensen meer sociaal te laten zijn kan ook averechts uitpakken en gevoelens van eenzaamheid laten ontstaan of verscherpen.

Uit bovenstaande informatie blijkt dat binnen de gemeente Venray op verschillende fronten al wordt ingezet op het aanpakken van eenzaamheid.

2 Witte vlek en toegevoegde waarde actieplan eenzaamheid

Met al de initiatieven die al lopen, is de vraag wat we lokaal nog kunnen toevoegen aan alles wat al loopt. Er is veel aanbod, maar wat zijn nog witte vlekken en waar willen we ons nog op richten? Toch zijn er nog diverse thema's waar we ons nog op kunnen richten en die in de al lopende inzet niet naar voren komt zoals:

- Signaleren: hoe vinden we de eenzamen?
- Oog voor risicogroepen: zijn er risicogroepen waar de kans op eenzaamheid groter is?
- Taboe doorbreken: hoe doorbreken we de schaamte zodat er over eenzaamheid gesproken wordt?

- Drempels tot aanbod verlagen: hoe verlagen we de drempel bij inwoners met eenzaamheidsgevoelens om iets aan de eenzaamheid te doen?
- Zichtbaarheid van het aanbod: hoe wordt al het aanbod wat door de sub-regio in beeld wordt gebracht gevonden door de eenzamen?

Onze lokale aanpak zou met een extra focus op deze onderdelen versterkt worden. Dit zou wellicht een toevoeging kunnen zijn van ons lokale actieplan eenzaamheid.

Witte vlek – vinden van inwoners met chronische eenzaamheidsgevoelens

Chronische eenzaamheid kan nadelige lichamelijke en psychische gevolgen hebben. We willen ons dan ook richten op het vinden van inwoners met chronische eenzaamheidsgevoelens in alle leeftijden. Dit is niet eenvoudig, gezien eenzaamheid een taboeonderwerp is. Mensen praten liever niet over eenzaamheid en geven niet graag toe dat zij zich eenzaam voelen. Bovendien zien mensen er vaak tegenop om op eigen initiatief hulp te zoeken. Hoe bereiken we de chronisch eenzamen? Op welke manier gebeurt dit nu al en wat kan hier aan verbeterd worden? En wanneer we deze chronisch eenzamen in beeld hebben, waar kunnen ze dan terecht? Is het aanbod in de gemeente Venray op het gebied van eenzaamheidsinitiatieven volledig? En maken inwoners die met eenzaamheidsgevoelens kampen dan gebruik van dit aanbod?

Daarnaast vinden we het belangrijk om onze partners te betrekken. Er zijn veel professionals/vrijwilligers die bij de inwoners achter de voordeur komen. Zij hebben een belangrijke signalerende functie. Weten zij waar ze op moeten letten, wat tekenen van eenzaamheid zijn en welke groepen een vergroot risico op eenzaamheid hebben? Wat doen onze partners al? is er draagvlak om hier gezamenlijk in op te trekken?

3 Doelstellingen

Eenzaamheid is niet altijd een probleem waarbij moet worden ingegrepen. Er is namelijk een verschil tussen sporadische en chronische eenzaamheid. De eerste is van voorbijgaande aard. Iedereen kent het en het is vaak slechts een tijdelijk gevoel. Een periode van eenzaamheid kan zelfs positieve effecten hebben. De confrontatie met jezelf kan inzicht geven in jezelf, waardoor je je leven beter kunt inrichten. Helaas beschikt niet iedereen over de veerkracht en vaardigheden om aan eenzaamheid een positieve draai te geven. Als gevoelens van eenzaamheid aanhouden, is er sprake van chronische eenzaamheid en dit vraagt serieuze aandacht en zorg. Eenzaamheid is als honger, zonder voedsel of sociale contacten kun je niet overleven. De essentie van eenzaamheid is, dat er verschil is tussen de kwaliteit of kwantiteit van relaties die je hebt en waar je behoefte aan hebt. Voor ouderen is het belangrijk om een kleiner meer persoonlijk netwerk te onderhouden dat kan zorgen voor emotionele steun. Voor jonge mensen daarentegen is het belangrijk om een zo groot mogelijk netwerk te hebben. Eenzaamheid kan dan ook het beste omschreven worden als het gevoel dat ontstaat wanneer wensen, die mensen hebben met betrekking tot sociale relaties, niet gerealiseerd worden.

Succesvol “ouderen”

Welke vaardigheden leveren een bijdrage aan een succesvolle veroudering? Succesvol “ouderen” is ook weten wat er in de wereld gebeurt, daar heb je jongere generaties voor nodig want anders leef je in een tijd die niet meer bestaat. Als je je laat informeren is dat een ingrediënt van succesvol

“ouderen”. Dat je als oudere een eigen mening hebt en niet mee gaat, is dat prima, als je het maar mee krijgt. Je moet dus in contact blijven met de wereld om je heen.

Op basis van bovenstaande hebben we verschillende doelen geformuleerd. Het actieplan is de eerste stap in het behalen van deze doelen: door een nulmeting uit te voeren, krijgen we zicht op de huidige stand van zaken in de gemeente Venray op deze doelen. Aan de hand van de uitkomsten van de nulmeting bepalen we welke acties en verbeteringen nodig zijn.

- Doel 1: Professionals/vrijwilligers die achter de voordeur komen, kennen de signalen die bij eenzaamheid horen, zijn op de hoogte van de doelgroepen die een verhoogd risico op eenzaamheid hebben en letten hier extra op, maken dit bespreekbaar en weten wat ze kunnen doen met signalen omtrent eenzaamheid.
- Doel 2: De gemeente Venray heeft een sluitend aanbod van activiteiten/aanbod dat bekend is en waar gebruik van wordt gemaakt.
- Doel 3: Binnen de gemeente Venray wordt door alle partners op het gebied van eenzaamheid samengewerkt aan een integrale aanpak van eenzaamheid.

Deze doelen sluiten aan bij de beweging die zichtbaar is: het streven naar een participatiemaatschappij waarin inwoners zelfredzaam zijn en minder afhankelijk van de overheid. De rol van de overheid wordt kleiner en de kracht van de gemeenschap neemt toe. Meer samenwerken en met name initiatieven uit de maatschappij ondersteunen. Het is niet alleen belangrijk dat de voorzieningen er zijn, maar ook dat deze elkaar kennen en weten te vinden: de onderlinge verbindingen.

4. Nulmeting

Als basis van het actieplan willen we starten met een nulmeting naar de stand van zaken in Venray aan de hand van de volgende onderwerpen:

Thema's	Nulmeting
1. Signalering	<ul style="list-style-type: none"> - Hebben we zicht op de chronisch eenzamen? - Wie (welke partners) heeft zicht op de chronisch eenzamen? - In hoeverre weten zij waar ze op moeten letten (tekenen van eenzaamheid?) - Welke doelgroepen in Venray kennen veel inwoners met hoog risico op eenzaamheid?
2. Aanbod	<ul style="list-style-type: none"> - welk aanbod is er in de gemeente Venray op het gebied van eenzaamheidsinitiatieven? - Is dit aanbod volledig? - in hoeverre zijn partners/inwoners/eenzamen op de hoogte van het aanbod? - Maken inwoners met eenzaamheidsgevoelens gebruik van het aanbod? - Wat gebeurt er op het gebied van preventie?
3. Samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> - Welke partners heeft de gemeente Venray in haar aanpak van eenzaamheid? - Wat doen de partners al op het gebied van eenzaamheid? - Op welke doelgroep(en) richten deze partners zich? - Is er draagvlak voor de aanpak van eenzaamheid? - Vinden ze de gestelde doelen realistisch?

Hoe gaan we deze nulmeting uitvoeren?

- in gesprek gaan met partners
- in gesprek gaan met professionals/vrijwilligers/etc die achter de voordeur komen bij inwoners
- gebruik maken van de opgehaalde informatie van de bestaande initiatieven (zoals de werkgroep samen tegen eenzaamheid)
- gesprek aangaan met ervaringsdeskundigen
- samenwerkingsverbanden betrekken

De bevindingen van de nulmeting laten zien waar de gemeente Venray nu staat op het gebied van eenzaamheid. Op basis daarvan kunnen concrete acties geformuleerd worden om de gestelde doelen te behalen.

Aandachtpunten in de vervolgaanpak:

- Wat kunnen we doen om chronisch eenzamen in beeld te krijgen?
- Is hier draagvlak voor?
- Is het realistisch?
- Doen we dit zelf of sluiten we aan bij de al bestaande netwerken?
- Zijn hiervoor extra middelen/kosten nodig en heeft de gemeente hier middelen voor over?

5. Samenwerkingsverbanden

De gemeente Venray kent al verschillende samenwerkingen waarin gewerkt wordt aan eenzaamheid. In de nulmeting wordt dit nog uitgewerkt. Enkele voorbeelden van relevante partners die deelnemen aan de samenwerkingen:

- wijkverpleegkundigen
- huisartsen en schoolartsen
- scholen / JSP (jeugdservicepunt)
- welzijnsinstelling / gezinscoaches
- woningcorporatie
- POH's
- MEE
- meldpunten (sensor, signaal, mantelzorgsteunpunt, frontoffice gemeente)

Het is belangrijk om deze samenwerkingsverbanden inzichtelijk te hebben. Om een zo sterk mogelijke omgeving te creëren voor onze inwoners is het van belang dat de formele component van de omgeving (de professionele ondersteuning) en de informele component (de inwoners, vrijwilligersinitiatieven) op elkaar aansluiten. Een solide omgeving heeft een belangrijke preventieve functie, waardoor eenzaamheid tegengegaan kan worden.

6. Monitoring en evaluatie

De doelen die uit de nulmeting naar voren zullen komen zijn ook de doelen waarop gemonitord wordt. Hierin wordt ook beschreven op welke doelgroepen de aanpak zich richt. Aan de hand van de doelen worden cruciale indicatoren bepaald. Dat kan bijvoorbeeld het percentage inwoners met

ernstige eenzaamheid zijn zoals gemeten door de GGD, of gegevens over groepen die extra kwetsbaar zijn als het gaat om eenzaamheid, zoals het percentage senioren dat niet kan rondkomen of het percentage inwoners dat informele hulp verleent. Naast de cruciale indicatoren worden ook cruciale prestaties in beeld gebracht. Bijvoorbeeld: het aantal inwoners bereikt in huisbezoek of het wijkteam dat langsgaat op signaal van een inwoner, woningcorporatie of buurtcentrum. De gegevens kunnen op verschillende manieren worden verzameld, zoals vragenlijsten, interviews en focusgroepen met inwoners. De uitkomsten uit de monitor worden periodiek gedeeld met betrokkenen, ten behoeve van een leer- en verbetercyclus.

7. Communicatie

Het doel van communicatie is om de inwoners, professionele en informele partners in onze gemeente te informeren over de signalen die bij eenzaamheid horen, de doelgroepen die een verhoogd risico op eenzaamheid hebben, weten wat ze kunnen doen met signalen omtrent eenzaamheid en kunnen informeren over het activiteitenaanbod.

De communicatie naar de inwoners verloopt met name via onze professionele en informele partners. We moeten er voor zorgen dat zij ambassadeur worden van het actieplan eenzaamheid. Ook de bestaande netwerken die zich al bezig houden met eenzaamheid zijn belangrijke samenwerkingsverbanden.

We gaan daarom een communicatieplan opstellen dat zich minimaal richt op de nulmeting, bij de resultaten en bij de op te pakken acties.

In het communicatieplan zal aandacht zijn voor:

- Doelgroepen bepalen
- Strategie bepalen
- Middelen, van welke communicatiemiddelen gaan we gebruik maken (gericht op intern en extern)
- Campagnes bepalen en opstellen van een communicatiekalender

8. Tijdpad

Wat	Wanneer
Korte inleiding maken voor samenwerkingsverbanden m.b.t. nulmeting	Kwartaal 1 van 2021
Nulmeting uitvoeren	Kwartaal 1 van 2021
Resultaten uitwerken	Kwartaal 1 van 2021
Uitvoeringsplan formuleren	Kwartaal 2 en 3 van 2021
Actieplan en uitvoeringsplan ter kennisname voorleggen aan B&W en commissie Leven	Kwartaal 4 van 2021
Uitvoeren acties en monitoren	kwartaal 4 2021 en verder

9. Bijlage 1: Uitvoeringsplan

Doel 1: signaleren 2: bekend maken activiteitsaanbod 3: samenwerken	Wat	Oplossing/voorstel	Uitvoering Wie?
Extra activiteit	Open buurthuis of fysiek Inlooppunt Ontmoeten met warme ontvangst Het is tijdelijk, wat doe je wanneer het succesvol is ? Kun je sponsors vinden die dit mee willen voortzetten?	Een inloop / fysieke ontmoeting inclusief gratis koffie in elk wijkgebouw of gemeenschapshuis 1 x per week een uur tot het einde van het jaar gefinancierd door de gemeente. Georganiseerd door partners in toerbeurt in een netwerksamenwerking (doel 3) (idem als Ik Begin Trefpunt maar dan door de niet- professionals).	Nota Elleke/Maud Financiering corona- middelen Partners gezamenlijk
1 Signaleren	Signaleren door professionals (en naar bestaand aanbod (zoals SNV) doorverwijzen, vervolgens afschalen van professionele inzet.)	Signaleringsstool ontwikkelen, inclusief bespreekbaar maken (soort MHFA maar dan voor eenzaamheid). Zie ook signaleringskaart van één tegen eenzaamheid en deze vertalen naar Venray. Weten partners elkaar goed te vinden?	Kerngroep
	Signaleren door inwoners zelf	Signaleringsstool (zie bovenstaande) Meldpunt ontwikkelen waar mensen terecht kunnen met hun signaal en waar dit wordt opgepakt.	Kerngroep
	Ouderenhuisbezoeken	CvO vragen voor coördinerende rol Huisbezoeken anders vormgeven, signaleringsstool gebruiken, positieve gezondheid	Kerngroep
	Extra inzet op doelgroepen, waaronder anderstaligen en jongeren	1-tegen-eenzaamheid- kit (soort ehbo- trommel) met info om mensen door te verwijzen.	Kerngroep

2. bekend maken activiteiten aanbod	Sociale kaart/hulpwijzer/activiteitenaanbod bekend maken bij de inwoners, per wijk/dorp	Communicatie ? Wijkactiviteitenvenray.nl uitventen? nadenken over een makelaarsfunctie voor als je er niet uit komt? (Synthese?)	Kerngroep
3. Samenwerking	Elkaar weten te vinden, samenwerken en bestaande initiatieven versterken	Netwerkbijeenkomsten eenzaamheid gezondste regio	Werkgroep eenzaamheid regio
	Risicogroepen van betekenis laten zijn	Wat kan een eenzame voor een ander doen, eventueel via Rbij, hier kun je hulp vragen maar ook hulp aanbieden	Kernteam
	Gebruik maken van elkaars aanbod	Zie 2	Kernteam

10. Bijlage 2: Resultaten enquête eenzaamheid

Resultaten enquête eenzaamheid: Een nulmeting binnen de gemeente Venray

Algemene informatie

De gemeente Venray vindt eenzaamheid een belangrijk thema en zet daar samen met partners op in. Deze vragenlijst heeft als doel om meer zicht te krijgen op uw wensen voor de verdere doorontwikkeling van onze aanpak tegen eenzaamheid. We hopen ook meer inzicht te krijgen over de eenzaamheid in Venray.

De enquête was bedoeld voor medewerkers en vrijwilligers van Venrayse organisaties en is uitgezet naar ongeveer 300 emailadressen. Tevens is gevraagd om de enquête door te zetten naar collega's die zich ook met dit thema bezig houden. Dit heeft ertoe geleid dat de enquête 270 keer geopend is geworden. Uiteindelijk hebben 176 respondenten de enquête volledig ingevuld.

Vraag 1

Organisatie en functie

Aantal deelnemers: 176

Werkzaam bij:

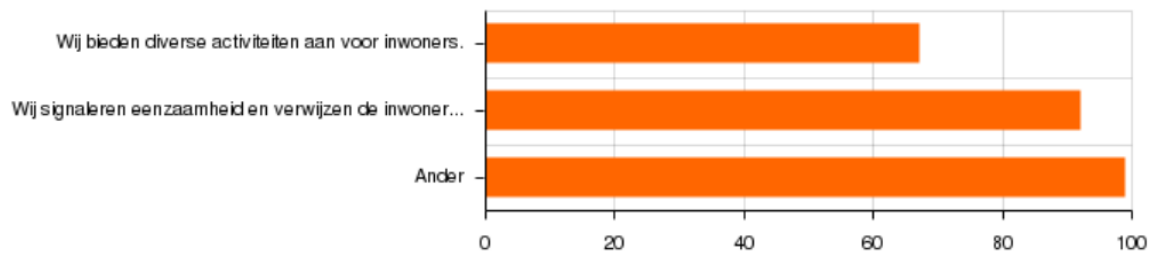
Categorie	Aantal
Welzijnsorganisaties	12
Inloop GGZ/ervaringsdeskundigheid	2
KBO/ouderenvereniging	31
Overig	5
Sportvereniging	7
Gemeente Venray	19
Huisartsen-, fysiotherapie- en ergotherapiepraktijken	8
Politie	2
Mantelzorgmakelaar	3
Woningcorporatie	2
Zorgaanbieder	47
Cultuur (muziek, toneel, etc.)	12
Maatschappelijke dienstverlening/ vrijwilligersorganisaties	12
Jongeren/jeugd organisatie	4
Wijkvereniging/Dorpsraad	3
Onderwijs	4
Geestelijke gemeenschappen en minderheden	3

Functie:

Categorie	Aantal
Maatschappelijk werker/opbouwwerker/sociaal werker/gezinscoach	9
Statutaire functie vereniging/stichting	58
Coördinerende/leidinggevende/management/bestuursfunctie	21
Ervaringsdeskundige	3
Huisarts/praktijkondersteuner/ergotherapeut/psycholoog	9
Wijkagent	2
Mantelzorgmakelaar	3
Leefbaarheidsmedewerker/kansmakelaar	2
Orthopedagoog	3
Begeleider (ambulant/traject/thuis)	20
Vrijwilliger	6
Toegang medewerker gemeente	12
Overig	3
Projectleider of projectadviseur	3
Cliëntondersteuner	3
(Wijk)verpleegkundige/verzorgende	9
Re-integratiecoach	1
Dorpsondersteuner	1
Leerkracht	3

Vraag 2

Wat doet u als organisatie aan het verminderen van eenzaamheid?



Aantal deelnemers: 176

67 (38.1%): Wij bieden diverse activiteiten aan voor inwoners.

92 (52.3%): Wij signaleren eenzaamheid en verwijzen de inwoner door.

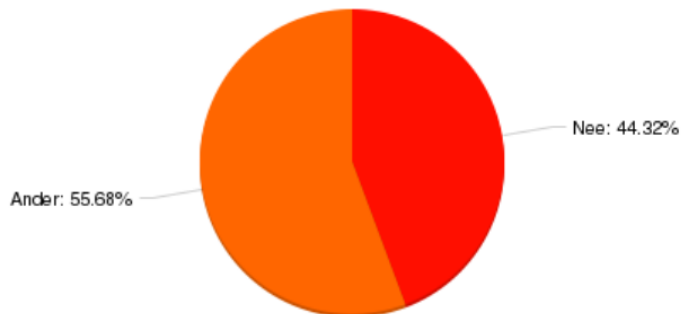
99 (56.3%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

Categorie	Aantal
Kennis omtrent eenzaamheid delen	7
Activiteiten organiseren voor mensen die eenzaam zijn	23
Gesprek aangaan/contact onderhouden met mensen die zich eenzaam voelen	13
Signaleren van eenzaamheid/eenzame inwoners proberen te bereiken	79
Begeleiden van mensen met eenzaamheid/ begeleiden naar/ informatie delen over een activiteit/vrijwilliger/etc.	33
Kunnen nu niks door corona	9
Niks	5

Vraag 3

Heeft uw organisatie doelen gesteld als het gaat om het voorkomen en/of tegengaan van eenzaamheid?



Aantal deelnemers: 176

78 (44.3%): Nee

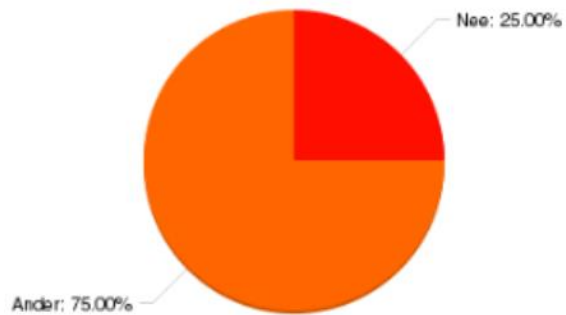
98 (55.7%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

Categorie	Aantal
Verminderen, voorkomen en tegengaan van eenzaamheid	19
Bewust bezig zijn met eenzaamheid tijdens werkzaamheden/activiteiten	12
Activiteiten organiseren	18
Signaleren van eenzaamheid/in beeld krijgen van mensen die eenzaam zijn	18
Bespreekbaar maken van eenzaamheid/gesprek voeren over eenzaamheid	9
In kaart brengen wat er is voor mensen die zich eenzaam voelen/mensen naar het aanbod brengen	22

Vraag 4

Zet u in op het signaleren en bespreekbaar maken van eenzaamheid?



Aantal deelnemers: 176

44 (25.0%): Nee

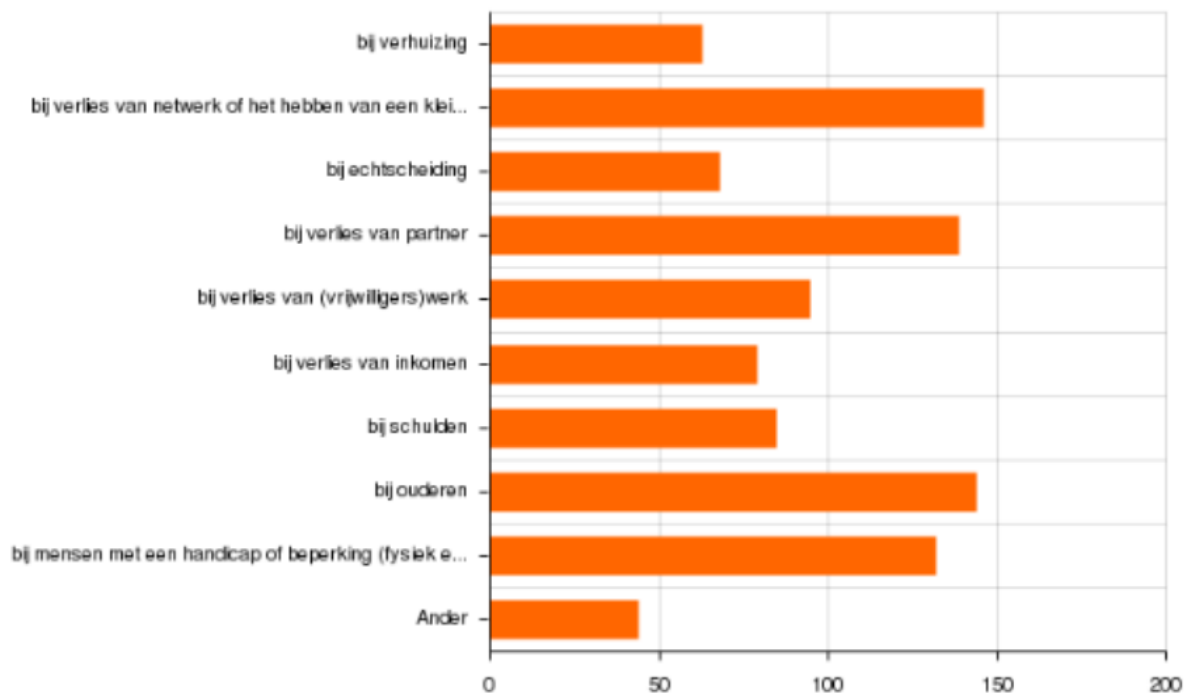
132 (75.0%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

Categorie	Aantal
Aandacht vragen/reclame maken	5
Begeleiden/doorverwijzen naar voorziening	27
Bespreekbaar maken	66
Zelf oppakken	23

Vraag 5

Bij welke doelgroepen of in welke situaties vindt u dat er een hoog risico op eenzaamheid bestaat?



Aantal deelnemers: 176

63 (35.8%): bij verhuizing

146 (83.0%): bij verlies van netwerk of het hebben van een klein netwerk

68 (38.6%): bij echtscheiding

139 (79.0%): bij verlies van partner

95 (54.0%): bij verlies van (vrijwilligers)werk

79 (44.9%): bij verlies van inkomen

85 (48.3%): bij schulden

144 (81.8%): bij ouderen

132 (75.0%): bij mensen met een handicap of beperking (fysiek en/of psychisch)

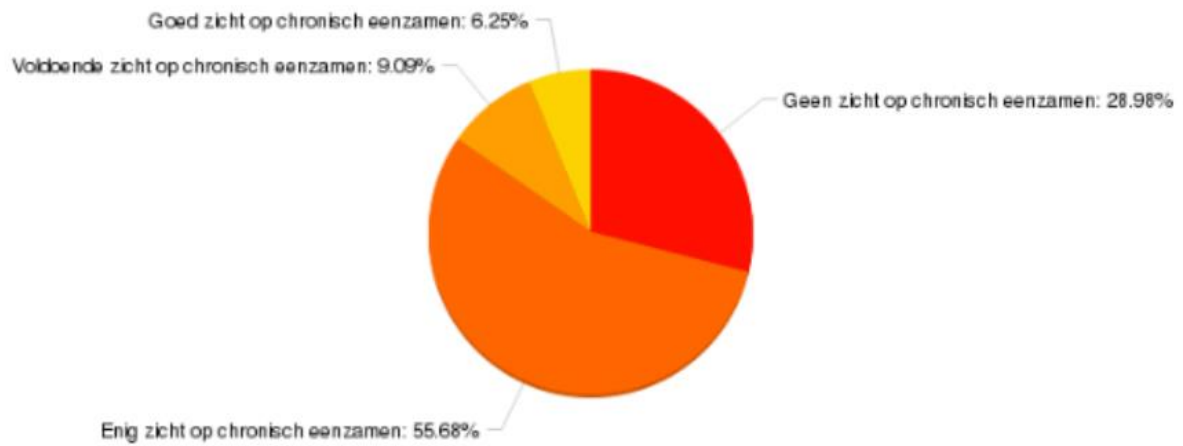
44 (25.0%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

Categorie	Aantal
Alleenstaanden	3
Allochtonen	2
Dementerenden	2
GGZ	4
Jongeren	11
LHBTI	1
Ouderen	2
Zieken	4

Vraag 6

Chronisch eenzamen zijn mensen die langdurig eenzaam zijn (denk aan minstens een half jaar). In hoeverre heeft uw organisatie zicht op chronisch eenzamen?



Aantal deelnemers: 176

51 (29.0%): Geen zicht op chronisch eenzamen

98 (55.7%): Enig zicht op chronisch eenzamen

16 (9.1%): Voldoende zicht op chronisch eenzamen

11 (6.3%): Goed zicht op chronisch eenzamen

Vraag 7

Weet u waar u op moet letten bij het signaleren van eenzaamheid?



Aantal deelnemers: 176

49 (27.8%): Nee

127 (72.2%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

Categorie	Aantal
Bespreken*	28
Gedrag	60
Netwerk	34

* Van het aantal respondenten dat aangeeft het te bespreken, geven er 6 aan dat ze doorverwijzen.

Vraag 8

Is uw organisatie actief als het gaat om het voorkomen van eenzaamheid (preventie)?



Aantal deelnemers: 176

63 (35.8%): Nee

113 (64.2%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

Categorie	Aantal
Organiseren activiteiten/dagbesteding	30
Bespreekbaar/aandacht en begrip voor hebben	21
Stimuleren tot vrijwilligerswerk/dagbesteding	21
Versterken van eigen netwerk	12
Toegankelijker maken van publieke locaties	1
Contact onderhouden met personen met risico	9

Vraag 9

Welk aanbod kent u op het gebied van initiatieven tegen eenzaamheid?

Er zijn 56 verschillende soorten initiatieven op het gebied van eenzaamheid benoemd, een overzicht hiervan is terug te vinden in bijlage 1. Het meest genoemd is:

Categorie	Aantal
Wijkcentra/buurthuis/wijkteam	36
Buurtcirkel	32
Laagdrempelige activiteiten	31
Synthese/Ik begin/Rbij	28
Ontlasting mantelzorg/vrijwilligers/Match	27
Maatjes project	23
Dagbesteding WLZ	20
Eetpunten	20
Zonnebloem/begeleider	14
KBO/AVOS/wijk-ouderenvereniging	13

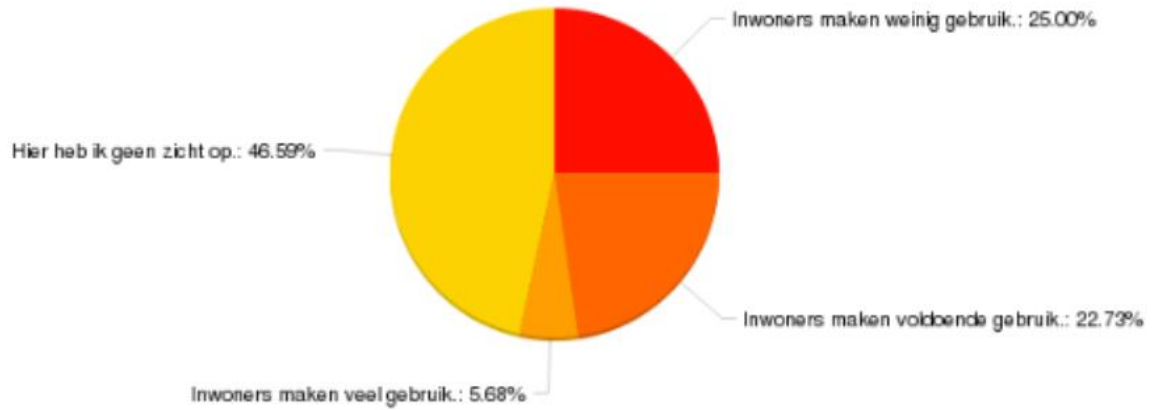
Vraag 10

Heeft u nog suggesties voor aanbod van eenzaamheidsinitiatieven?

Bij deze vraag is 87 keer een suggestie gegeven. De meest voorkomende suggesties waren aandacht voor specifieke doelgroepen (17x) en het organiseren van een open inloop (15x). Een overzicht van alle suggesties is terug te vinden in bijlage 2.

Vraag 11

In hoeverre maken inwoners met eenzaamheidsgevoelens gebruik van uw aanbod?



Aantal deelnemers: 176

44 (25.0%): Inwoners maken weinig gebruik.

40 (22.7%): Inwoners maken voldoende gebruik.

10 (5.7%): Inwoners maken veel gebruik.

82 (46.6%): Hier heb ik geen zicht op.

Vraag 12

Werkt u samen met andere organisaties in de gemeente Venray die actief zijn op het gebied van eenzaamheid?



Aantal deelnemers: 176

83 (47.3%): Nee

93 (52.8%): Ander

Antwoord(en) van het extra veld:

Categorie	Aantal
Samenwerken met 7-8 organisaties	3
Samen werken met 5-6 organisaties	6
Samenwerken met 4 organisaties	7
Samenwerken met 3 organisaties	8
Samenwerken met 2 organisaties	14
Samenwerken met 1 organisatie	30
Werken wel samen, maar niet aangegeven met wie en/of met hoeveel.	20

Meest genoemde organisaties:

Categorie	Aantal
Synthese	35
Gemeente	23
Thuiszorgorganisaties	16
Dagbesteding	11
Ouderenverenigingen	11

Bijlage 1

Vraag 9: Welk aanbod kent u op het gebied van initiatieven tegen eenzaamheid?

Compleet overzicht van de antwoorden

Categorie	Aantal
Wijkcentra/buurthuis/wijkteam	36
Buurtcirkel	32
Laagdrempelige activiteiten	31
Synthese/Ik begin/Rbij	28
Ontlasting mantelzorg/vrijwilligers/Match	27
Maatjesproject	23
Dagbesteding WLZ	20
Eetpunten	20
Zonnebloem/begeleider	14
KBO/AVOS/wijkouderenvereniging	13
Luisterlijn/telefooncirkel	7
(buurt)Verenigingen/koren/wandelgroep	6
Ouderenadviseurs	5
Werkleerbedrijf	5
Kunstwerkplaats	4
Culturele/educatieve activiteiten/film	4
Alzheimer café/danssalons	5
Dorpsondersteuner/ WIP	4
Ervaringsdeskundigen	3
Buddy traject	3
Join Us	2
Bemoeizorg dagopvang	2
Huis van de wijk	2
Cursus zelfregie/Yucel	2
Vrouwencentrum EVA	2
Evie	2
JSP	2
Zorgboerderij	2
Lotgenotengroep/patiëntenvereniging	2
Vrijwilligersorganisatie Proteion	2
Vrijwilligersorganisatie Zorggroep	2
Vrijwilligersorganisatie VvG	2
Eigen netwerk bezoeken	2
Schuldhelpverlening	2
Klik	2

Samen thuis soiree Schouwburg	2
Laagdrempelige inloop GGZ	1
Huiskamerproject	1
Buurt app groep	1
Sticht Samen is kracht	1
Hulpwijzer	1
GO4it	1
Burendag	1
Bibliotheek	1
In-contact	1
Durf jij met mij app	1
Naoberzorg	1
Stichting Doen	1
Respijtzorg	1
Kleinschalige woonvorm	1
Vervoervoorzieningen	1
Linking verpleegkundige	1
Hulp aan huis	1
Oranje fonds	1
Humanitas	1
Digitale ondersteuning Memory lane	1

Bijlage 2

Vraag 10: Heeft u nog suggesties voor aanbod van eenzaamheidsinitiatieven?

Compleet overzicht van de antwoorden

Categorie	Aantal	Suggesties
Aandacht voor een specifieke doelgroep - jongeren (8x) - GGZ (3x) - anderstaligen - LVB - autisme - zorgmijders - lichamenlijk beperkten - dementerenden - ouderen - '65-minners'	17	- Ervaringsdeskundigen - Cursussen/workshops - Laagdrempelig/inloop - Maatjes - Lotgenotencontact - Inrichting openbare ruimte aanpassen voor mensen met een (lichamelijke beperking) - Specifieke dagbesteding/inloop - Kinderen in contact brengen met ouderen - Rekening mee houden dat er soms echt professionele hulp nodig is
Integrale aanpak	3	- Lotgenotencontactgroep voor mensen die partner zijn verloren - Samen verbinding zoeken door diverse organisaties om eenzaamheid achter de voordeur in beeld te krijgen - Netwerk creëren/behouden/verbeteren
Open inloop - met vrijwilligers/ervaringsdeskundigen (5) - buiten bewegen faciliteren (4) - eetpunten (2) - contacten via social media stimuleren (2) - woonvormen met ontmoetingsmogelijkheden (2) - dagbestedingstijdstippen (2) - telefonisch contact stimuleren (2)	15	- In centrum en op dorp- en wijkniveau - Voor iedereen of voor specifieke doelgroepen - Ook in het weekend - Al dan niet met (begeleide) activiteiten - Begeleiding kan gewenst zijn bij het leggen van contacten - Bestaande initiatieven doorontwikkelen - Sociale dienstplicht/wederdienstproject - Tijdstippen/dagdelen dagbesteding - Vervoer van en naar activiteiten - Oppascentrale voor ouderen Eenzaamheid niet benadrukken, maar benoemen als 'ontmoeten'
Initiatieven bekendheid geven	5	- Via social media, kranten en dergelijken - Wat wordt bedoeld met eenzaamheid - Persoonlijke verhalen publiceren - Telefonisch contact propaganderen - Vrijwilligers werven
Meldpunt realiseren	3	
(potentiële) Eenzamen actief bezoeken	3	In beeld krijgen via - bekend netwerk - (sportvereniging) - wachtlijsten dagbesteding
Overig	3	- Bewonersinitiatieven ondersteunen - Vervoer/vrijwilligers voor halen en brengen